

**עין משפט** נר מצוה

ב מ מיי פ"א מהלכות אסורי מצות הלכה י ופ"ה מהל' עניני הלכה יא:

ג ב מיי פ"ו מהלכות ביאת מקדש הלכה ב טור י"ד סימן שט:

ד ג ד מיי שם הלכה ג טור שס:

ה [טור שס]:

ה י מיי פ"ג מהלכות ענינים

הלכה ט:

ו י מיי שם הלכה ח:

ז מיי שם הלכה ט:

ז ט מיי פ"ג מהלכות טומאת מת הלכה ב [נ"פ הלכה ח]:

ח י ב מיי שם פ"ד הלכה ב:
ט ל מיי שם הלכה א:

**שיטה מקובצת**

אן אין נפגמו ונגממו לא בעינא מוס רע. לא מיקרי אלף גלגלי שמנוולו: אי הכי. לא דכל מוס ריבויא הוא: השתא מיפרק לא פרקינן ימ עליהו. פסולי המוקדשין: מישחט ימ שחיטה עליהו. בזור בחוך: כשהוא אומר. ידן פסוק אחר ואם צבהמה הטמאה ופדה בערך: אם כן. ו דעבל מוס עובר נמי נפדין פסח ועור מאי אהני ליה דמשמע מומין קבועין ולא עוברין: בידי שמים. שנוולד עמו: שפגמו. שמתכב זה לפורן אם בזדקין ימ כבדיקת סכין: אלף דסגא קמא ור יומי. דכרשינה אינה גדולה מעדשה אלף מעט: הסול קיסס שראשו חד שקורין כדוק"א: פירא. קוך: מקדש. טריביל"א: מכסב עט כרול: אף כל על מסכת. ובפ"ק דקדושין [כא]: מפרש פלוגמתייהו דרבי דריש כללי ופרטי ור' יוסי דריש ריבוי ומיעוטי: צייני. אדס גדול: צמיל. אליה יו: היאך הוא עושה צעל מוס. הא דהר כריא: הא אין רועיין. צניחומא. יו הא ודאי אין רועיין אלף בגובה של אחן שהוא סמוס ומכל מקוס קשיא דקמי הכא דמן הרעישה נעשה צעל מוס וקאמר רבי יוסי צרבי יהודה דלעישה ישנה צמחט דלא הכי רע כעדשה: ימ לאן לשחוט לאן לפסול ימ מומין הרבה צבכור שפוסלים אותו ליקרב על גבי מזבח ואין מכשירין אותו ליחטט כדתנן י ימ אלו שאין שוחטין עליהן לא במקדש ולא צמדינה כו י: סיגרא. צלשון זה היו מבירין וצלשון לעז י וי"א: כרשינה. העומד צנצק צדוקח ואע"פ שאינה נכנסת ולא (עמו) ויואלת צו היא מוס לא דלמא לא היו מוס עד שיהא הנקב רחב שכרשינה תהא נכנסת ויואלת צו: יוואל זה שמעמי. מסיפא נפקא לן דקאמר מקדש ומיטמונו שנינו דהיינו נכנס ויואל: השדרה וטולגולג. שלימין טממאין צאהל לא ושאר עצמות אין מטמאין צאהל לא וכמה יחסרו ולא יטמאו: י"ג וסיפז רב חסדא וקמציניא ו ליה וסימאר רב ספרא אמר שמעמא א"ל רב סחליפא לרב חסדא דהכי אסנייש שמואל: וסימנין. שלא חטטה מי אמר שמעמא ומי לא מתנימא תני רב יהודה צר שמואל'א דאשכחן מקומות הרבה צש"ס דאריי רב שמואל צר יהודה צל מתנימא תני רב שמואל צר יהודה צמסכת ע"ז לא רפואות דאין מעמדין (דף כח): וי"א רב חסדא לרב סחליפא: אם כן. דצית הלל כסלע אמר עשית צ"ש וצ"ה אחד: מאור. חלון שלא נעשה צדיד אדס שנפל הכותל מאליו מעט צין צית צצית: שיעורו. להציא טומאה מצית זה לצית זה: כמלא אגרוף גדול צקיין דלא נעשה צדיד אדס צליז מסיח לא חשיב: כן לא אדס שס האיש צעל צשר: וישנו. ולאוו אגרוף: של לשכס. שמונח צלשכה לקדוש לא את הצריך לצדק הצית: כפונדיון האיעלקי וכסלע ניירוניס. כלומר לזה ולזה דומה: וישנו. לאותו סלע ולאווה פונדיון: כמלא

## לז:

**נעקרו אין נפגמו ונגממו א"א**.
הוי מצי לאחיי מההיא דלקמן דקא חשיב צהדיא גבי ואלו שאין שוחטין עליהן לא צמקדש ולא צמדינה חוטין הפנימיות שנפגמו ונגממו אלף ניחא לאחיי מדיוקא דרישא דמוכת דאע"ג דצחלוניות הוי מוס שגלוי צפנימיות לא הוי מוס:

**השתא מיפרק א"א פרקינן עיי"ו ב'ו**.
וא"ת להאי שנויא קמא דנפיק מוס עובר מק"ו פסח ועור מאי אהני ליה וי"ל דקסבר השתא דאי לא כתב פסח ועור לא ו סמריצין מכל מוס רע מוס עובר והוא אמינא דלמא לאפוקי מק"ו ולא לא ממעטינן נמי ממוס רע מומין שנצטמר: **לרברות** כ" דבר שנצקה ביד. צפרק קמא דקדושין (דף כא):

מפרש משום דדריש ריבוי ומיעוטי ולקחת ריבה מרלע מיעט ונתת צלזנו חור וריצה מאי רבי רבי כל מילי מאי מיעט מיעט סס וימיה דמולקחת מריצין כל דבר הנלקח ציד ואם סס לא מקרי נלקח ציד למה לי ריצה ויטענ וריצה מלשון ולקחת למוד לא מתצינ אלף דבר הנלקח ציד וי"ל דמלשון ולקחת לא דריש אלף הכי קאמר לרבות כל דבר הנלקח ציד משום דדרישין ריבוי ומיעוטי: **באן אשחוט באן אפסול**. י מדפסיל כהן משמע דהוי מוס דאורייתא ושמא האי דאין שוחטין משום דאין ניכר יפה וגזיין אטו מומין שנצטמר אי נמי האי דמפסיל כהן משום דאינו שוה צורעו של אחרן א"נ מוס עובר הוא וצעינן שלא יפסל אפילו לפי עשה משום דכתיב וישן אל משפחתו **דדריש** צקדושין (שס) ו למותר צמספחתו: **בדי** שינמ"ץ מן החי וימות. וצממלא מקדש ו וימות צצ"ש לא כדקאמר צפ"ק דעירובין (דף ו). וכן לטרפה ומשמע דאתריייהו קאי אשדרה ואולגולגות י אלף צ"ה אמו למימר דשיעורו ימל כמלא מקדש הוי טפי מכדי שיעטל מן החי וימות לדידהו ורבינו חס נמי דמפרש דלא קאי וכן לטרפה אולגולגות מדלא פריך צריש אלו טריפות (חולין דף מצ): והאיכא (ד') ו כמה חסרון צוגולגות כדפריך מחסרון צשדרה משום דצנקיבת הקרוס הוי טריפה צלא חסרון ואל דקרי צעירוצין (דף ו). שדרה וגולגולת מרי חומרי דסמרי אהדדי משום דהוו פליגי גבי טריפות דאדס דאית ליה מולא ואית ליה טפי חיות ולא מיטרף צנקיבת קרוס צלא חסרון עמו מ"מ לפירשו נמי צ"ל כן כמו שפירשנו דצשעורא דצ"ש מ"מ ימות (צ"ש) כמו לצ"ה צשעורא דידהו ומיהו מה שמדקדק ר"ת מדלא פריך צריש אלו טריפות (חולין דף מצ): מחסרון דוגולגות לאו פירכא הוא דמציין למימר דעריפות של חסרון לא הוי אלף משום דסופו של קרוס לינצק כמו ריאה דדמיה דליותא ולכוחלא (שם מו): ועוד קשה ו לפי שמחלק צין (ח) דאדס לטרפות צצמנות צדריש אלו טריפות (שם מג).

מדמי לזה דפריך לזה מאיב ומי יספוך לארץ מרימתי ועדיין איבז קיים ומיהו הוי יכול ר"ת לפרש דלא מטעס מולא חשיב טריפה צבהמה טפי מאדס אלף כגון דניצק קרוס של מוח העליון ולא התחמון וצבהמה קרוס התחמון כך ואין מגיין על המוח אצל צאדס מ"מ התחמון קשה ומגין משום הכי

## על אלו מומין פרק ששי בכורות

מוס רע. לא מיקרי אלף גלגלי שמנוולו: אי הכי. לא דכל מוס ריבויא הוא: השתא מיפרק לא פרקינן ימ עליהו. פסולי המוקדשין: מישחט ימ שחיטה עליהו. בזור בחוך: כשהוא אומר. ידן פסוק אחר ואם צבהמה הטמאה ופדה בערך: אם כן. ו דעבל מוס עובר נמי נפדין פסח ועור מאי אהני ליה דמשמע מומין קבועין ולא עוברין: בידי שמים. שנוולד עמו: שפגמו. שמתכב זה לפורן אם בזדקין ימ כבדיקת סכין: אלף דסגא קמא ור יומי. דכרשינה אינה גדולה מעדשה אלף מעט: הסול קיסס שראשו חד שקורין כדוק"א: פירא. קוך: מקדש. טריביל"א: מכסב עט כרול: אף כל על מסכת. ובפ"ק דקדושין [כא]: מפרש פלוגמתייהו דרבי דריש כללי ופרטי ור' יוסי דריש ריבוי ומיעוטי: צייני. אדס גדול: צמיל. אליה יו: היאך הוא עושה צעל מוס. הא דהר כריא: הא אין רועיין. צניחומא. יו הא ודאי אין רועיין אלף בגובה של אחן שהוא סמוס ומכל מקוס קשיא דקמי הכא דמן הרעישה נעשה צעל מוס וקאמר רבי יוסי צרבי יהודה דלעישה ישנה צמחט דלא הכי רע כעדשה: ימ לאן לשחוט לאן לפסול ימ מומין הרבה צבכור שפוסלים אותו ליקרב על גבי מזבח ואין מכשירין אותו ליחטט כדתנן י ימ אלו שאין שוחטין עליהן לא במקדש ולא צמדינה כו י: סיגרא. צלשון זה היו מבירין וצלשון לעז י וי"א: כרשינה. העומד צנצק צדוקח ואע"פ שאינה נכנסת ולא (עמו) ויואלת צו היא מוס לא דלמא לא היו מוס עד שיהא הנקב רחב שכרשינה תהא נכנסת ויואלת צו: יוואל זה שמעמי. מסיפא נפקא לן דקאמר מקדש ומיטמונו שנינו דהיינו נכנס ויואל: השדרה וטולגולג. שלימין טממאין צאהל לא ושאר עצמות אין מטמאין צאהל לא וכמה יחסרו ולא יטמאו: י"ג וסיפז רב חסדא וקמציניא ו ליה וסימאר רב ספרא אמר שמעמא א"ל רב סחליפא לרב חסדא דהכי אסנייש שמואל: וסימנין. שלא חטטה מי אמר שמעמא ומי לא מתנימא תני רב יהודה צר שמואל'א דאשכחן מקומות הרבה צש"ס דאריי רב שמואל צר יהודה צל מתנימא תני רב שמואל צר יהודה צמסכת ע"ז לא רפואות דאין מעמדין (דף כח): וי"א רב חסדא לרב סחליפא: אם כן. דצית הלל כסלע אמר עשית צ"ש וצ"ה אחד: מאור. חלון שלא נעשה צדיד אדס שנפל הכותל מאליו מעט צין צית צצית: שיעורו. להציא טומאה מצית זה לצית זה: כמלא אגרוף גדול צקיין דלא נעשה צדיד אדס צליז מסיח לא חשיב: כן לא אדס שס האיש צעל צשר: וישנו. ולאוו אגרוף: של לשכס. שמונח צלשכה לקדוש לא את הצריך לצדק הצית: כפונדיון האיעלקי וכסלע ניירוניס. כלומר לזה ולזה דומה: וישנו. לאותו סלע ולאווה פונדיון: כמלא

א) [נמחות קא. תמורה לב:]. ב) [חולין יח.]. ג) חולין מו: ד) שביעות ד: קדושין כא: לקמן נא.]. ה) [קדושין כא: ע"ש]. ו) חולין מז: עירובין ו. אהלות פ"ב מ"ג, [נ"ו חכ:]. ח) כלים פ"ו מ"ב, ט) ג"א דעל מוס עובר נמי נשחט פסח פ"ב ז"ק, י) [לקמן מא.]. כ) כס"א: רב שמואל בר יהודה, ג) עיין כש"א ו"ק, ד) ג"א וא"ת מדפסיל כו ז"ק, ז) ג"א למחזיק ז"ק, ח) צ"ל נמי מיינת צ"ש ז"ק, ט) ג"א נמי ז"ק, פ) ג"א לפירוש שמחלק ז"ק, צ) [נ"ע חוכ' ונחיס קנז. ד"ה ודילמא נח ומה שציינתי שם].

**תורה אור השלם**

- ואם קל בהמה טמאה אשר לא יקריבו מפנה קרבן קלין והקריבו את הבהמה לפני יורקא כו יא
- ולקחת את הפרצע ונתתה באזנו ובללת וקדח קו עבד עלום ואף לאמרת תעשה קו דבריס טו וי

**הנהגות הב"ח**

א) נצ" לא יקריבו ממנה קרבן לה: נכבלי מומין שנפדו הכסוי מדכ: ב) שם וקמציניא ליה כדי שיעטל מן החי וימות צמה וא"ל רב סחליפא: א) [רש"י ד"ה ה"ג וכו' וקמציניא ליה הס"ד דמי מ"ה וא"ל רב סחליפא וכו' שמואל הס"ד ואח"כ מ"ה ואימאר רב ספרא אמר שמעמא א"ל רב חסדא רב חסדא וקמציניא וכו' נמסכת ע"ז גבי רפואות: א) [רוב' ד"ה כדי שיעטל וכו' והאיכא חסרון צ"ל וימית כמה נמקח: ב) בא"ד שמחלק צין טריפות דאדס:

**לעזי רש"י**

ברוק"א. שפד. קנה, פנה-עץ מחודר. טריביל"א [טריידר"א]. מקדח. ריצ"א. בקיה.

**מוסף רש"י**

בהמה טמאה ממש. כגון סוס וגמל ודמיון [נמחות קא]. כשהוא אומר. למטה אמותה פרסה ואם צבהמה הטמאה ופדה וגו' (שם). יבשה כדי שתהא נפרצת. ואע"פ שאין מציאה דס אין זה יבשה עד שמינצ כן קל שהיא נפרצת כלפון ופדה (חולין מו). הסול. חמית עץ מודה (שבועות ד). והמקדח. טרייד"א (קדושין כא). והמכבש. גריסי"א שחוקקין צנקססין (שם) חרש שקורין גריסי"א (שבועות ד) עט [קמח וא]. במילת. אליה של חלון. צבכר ולא נתקן (קדושין שם). ודכבכיס אומרים אי עבד כו. חולקין עליו וז' אליה צלהס קיס לן דלחן עבד צברי כהן נלעל מפני שנעשה צעל מוס ולא יכל עור לגזוז לחזיקון להשאן. ולקמי ליעיין שבי אל משפחתו שצמספחתו, ויחליף הוא נעשה צעל מוס (שם). הא אין ארועיין כו. הרי יש לך לגמור כמלן שאין רועיין אלף בגובה של חלון (שם). כמה חסרון בשדרה. שלא חטמא צאהל אלף צמנע ונצמא כדון עלס כשעורה, דאילו שדרה שלמה וגולגולת שלמה ורוב מיינטי ורוב צנייט מן האהליות (פ"ב מ"א) דמטמאין צאהל ואע"פ שאין עליהן צשר (חולין מב: ובג"י דרובין ד).

**רבינו גרשום (המשך)**

מתניתא דמשכחת טובא דתני רב שמואל בר יהודה ומתניתא הוי עיקר: א"ל. רב חסדא א"כ כדקאמרת בסלע עשית דברי ב"ש וצ"ה אחד כדחתן מאור שלא נעשה בידי אדם כגון כותל שביין ב' בתים ובבית אחד טמאה ובאותו כותל יש נקב כמין חלון שנעשה מאיליו כגון אבן שנקובה מאיליה שיעורו של אותו נקב אם הוא כמו אגרוף גדול מביא את הטמאה אגרוף גדול מביא את הטמאה מבית לבית ומיטמאין אדם וכלים שבבית אחר. ואם המאור הוא פחות מיכן חוצץ בפני הטמאה: אגרוף של בן בטיח. בן אחותו של רבן יוחנן בן זכאי שהיה איש גדול ביותר: וישנו. שיעור של אותו אגרוף כראש גדול: ומאור שנעשה בידי אדם שניצק שיעורו אם הוא כמלא מקדח גדול של לשכה כמקדח גדול שבלשכה מביא את הטמאה וכיון שעשוי בידי אדם במחזיון סגי בבציר שיעורא אלמא דמקדח נמי הוי כסלע א"כ מה בין ב"ש וב"ה בגלגלת:

מבית לבית ומיטמאין אדם וכלים שבבית אחר. ואם המאור הוא פחות מיכן חוצץ בפני הטמאה: אגרוף של בן בטיח. בן אחותו של רבן יוחנן בן זכאי שהיה איש גדול ביותר: וישנו. שיעור של אותו אגרוף כראש גדול: ומאור שנעשה בידי אדם שניצק שיעורו אם הוא כמלא מקדח גדול של לשכה כמקדח גדול שבלשכה מביא את הטמאה וכיון שעשוי בידי אדם במחזיון סגי בבציר שיעורא אלמא דמקדח נמי הוי כסלע א"כ מה בין ב"ש וב"ה בגלגלת:

רועיין אלף בגובה של החלון דאורייתא וריצה מלשון ולקחת למוד לא מתצינ אלף דבר הנלקח ציד ואם סס לא מקרי נלקח ציד למה לי ריצה ויטענ וריצה מלשון ולקחת למוד לא מתצינ אלף דבר הנלקח ציד וי"ל דמלשון ולקחת לא דריש אלף הכי קאמר לרבות כל דבר הנלקח ציד משום דדרישין ריבוי ומיעוטי: **באן אשחוט באן אפסול**. י מדפסיל כהן משמע דהוי מוס דאורייתא ושמא האי דאין שוחטין משום דאין ניכר יפה וגזיין אטו מומין שנצטמר אי נמי האי דמפסיל כהן משום דאינו שוה צורעו של אחרן א"נ מוס עובר הוא וצעינן שלא יפסל אפילו לפי עשה משום דכתיב וישן אל משפחתו **דדריש** צקדושין (שס) ו למותר צמספחתו: **בדי** שינמ"ץ מן החי וימות. וצממלא מקדש ו וימות צצ"ש לא כדקאמר צפ"ק דעירובין (דף ו). וכן לטרפה ומשמע דאתריייהו קאי אשדרה ואולגולגות י אלף צ"ה אמו למימר דשיעורו ימל כמלא מקדש הוי טפי מכדי שיעטל מן החי וימות לדידהו ורבינו חס נמי דמפרש דלא קאי וכן לטרפה אולגולגות מדלא פריך צריש אלו טריפות (חולין דף מצ): והאיכא (ד') ו כמה חסרון צוגולגות כדפריך מחסרון צשדרה משום דצנקיבת הקרוס הוי טריפה צלא חסרון ואל דקרי צעירוצין (דף ו). שדרה וגולגולת מרי חומרי דסמרי אהדדי משום דהוו פליגי גבי טריפות דאדס דאית ליה מולא ואית ליה טפי חיות ולא מיטרף צנקיבת קרוס צלא חסרון עמו מ"מ לפירשו נמי צ"ל כן כמו שפירשנו דצשעורא דצ"ש מ"מ ימות (צ"ש) כמו לצ"ה צשעורא דידהו ומיהו מה שמדקדק ר"ת מדלא פריך צריש אלו טריפות (חולין דף מצ): מחסרון דוגולגות לאו פירכא הוא דמציין למימר דעריפות של חסרון לא הוי אלף משום דסופו של קרוס לינצק כמו ריאה דדמיה דליותא ולכוחלא (שם מו): ועוד קשה ו לפי שמחלק צין (ח) דאדס לטרפות צצמנות צדריש אלו טריפות (שם מג).

מדמי לזה דפריך לזה מאיבז ומי יספוך לארץ מרימתי ועדיין איבז קיים ומיהו הוי יכול ר"ת לפרש דלא מטעס מולא חשיב טריפה צבהמה טפי מאדס אלף כגון דניצק קרוס של מוח העליון ולא התחמון וצבהמה קרוס התחמון כך ואין מגיין על המוח אצל צאדס מ"מ התחמון קשה ומגין משום הכי

רועיין אלף בגובה של החלון דאורייתא וריצה מלשון ולקחת למוד לא מתצינ אלף דבר הנלקח ציד ואם סס לא מקרי נלקח ציד למה לי ריצה ויטענ וריצה מלשון ולקחת למוד לא מתצינ אלף דבר הנלקח ציד וי"ל דמלשון ולקחת לא דריש אלף הכי קאמר לרבות כל דבר הנלקח ציד משום דדרישין ריבוי ומיעוטי: **באן אשחוט באן אפסול**. י מדפסיל כהן משמע דהוי מוס דאורייתא ושמא האי דאין שוחטין משום דאין ניכר יפה וגזיין אטו מומין שנצטמר אי נמי האי דמפסיל כהן משום דאינו שוה צורעו של אחרן א"נ מוס עובר הוא וצעינן שלא יפסל אפילו לפי עשה משום דכתיב וישן אל משפחתו **דדריש** צקדושין (שס) ו למותר צמספחתו: **בדי** שינמ"ץ מן החי וימות. וצממלא מקדש ו וימות צצ"ש לא כדקאמר צפ"ק דעירובין (דף ו). וכן לטרפה ומשמע דאתריייהו קאי אשדרה ואולגולגות י אלף צ"ה אמו למימר דשיעורו ימל כמלא מקדש הוי טפי מכדי שיעטל מן החי וימות לדידהו ורבינו חס נמי דמפרש דלא קאי וכן לטרפה אולגולגות מדלא פריך צריש אלו טריפות (חולין דף מצ): והאיכא (ד') ו כמה חסרון צוגולגות כדפריך מחסרון צשדרה משום דצנקיבת הקרוס הוי טריפה צלא חסרון ואל דקרי צעירוצין (דף ו). שדרה וגולגולת מרי חומרי דסמרי אהדדי משום דהוו פליגי גבי טריפות דאדס דאית ליה מולא ואית ליה טפי חיות ולא מיטרף צנקיבת קרוס צלא חסרון עמו מ"מ לפירשו נמי צ"ל כן כמו שפירשנו דצשעורא דצ"ש מ"מ ימות (צ"ש) כמו לצ"ה צשעורא דידהו ומיהו מה שמדקדק ר"ת מדלא פריך צריש אלו טריפות (חולין דף מצ): מחסרון דוגולגות לאו פירכא הוא דמציין למימר דעריפות של חסרון לא הוי אלף משום דסופו של קרוס לינצק כמו ריאה דדמיה דליותא ולכוחלא (שם מו): ועוד קשה ו לפי שמחלק צין (ח) דאדס לטרפות צצמנות צדריש אלו טריפות (שם מג).

מדמי לזה דפריך לזה מאיבז ומי יספוך לארץ מרימתי ועדיין איבז קיים ומיהו הוי יכול ר"ת לפרש דלא מטעס מולא חשיב טריפה צבהמה טפי מאדס אלף כגון דניצק קרוס של מוח העליון ולא התחמון וצבהמה קרוס התחמון כך ואין מגיין על המוח אצל צאדס מ"מ התחמון קשה ומגין משום הכי